

Pla Docent - Disseny Gràfic I

Curs acadèmic 2012- 2013

Titulació/estudi: Grau en Publicitat i Relacions Públiques

Professorat: Jordi Cano i Anna Pallerols

Àrea: Creativitat i Disseny

Curs: 1r

Trimestre: 3r

Crèdits ECTS: 4 crèdits

Llengua de la docència: català

1. Presentació de l'assignatura

Disseny Gràfic I és una assignatura introductòria a la disciplina del disseny gràfic des de la seva condició de llenguatge bimedial. L'objectiu principal és entendre el disseny gràfic com un llenguatge que ens permet pensar, organitzar, programar i projectar artefactes de comunicació, estructurats segons una sintaxi i una morfologia pròpia. Un llenguatge que s'articula en base a dos unitats de representació, el text i la imatge, dos tipus de codificació que permeten enunciar missatges i rebre informació a través del sentit de la vista.

Disseny Gràfic I tracta de la indagació en l'estudi de la naturalesa del disseny gràfic i la resolució de problemes visuals. Els temes presentats al llarg de l'assignatura són: la capacitat comunicativa del disseny gràfic, els fonaments del disseny gràfic, l'organització del llenguatge visual, la imatge i la tipografia. També es presenta a l'alumne les operacions i procediments en l'estudi, les relacions entre client i dissenyador, els processos de producció i la història del disseny gràfic. S'utilitzen conferències, lectures, demostracions, presentacions de diapositives, exercicis pràctics, debats a l'aula i tutories de projectes.

2. Competències

2.1. Competències generals

- Comprendre la dimensió i les possibilitats del disseny gràfic com a llenguatge en el seu context social i professional.
- Habilitat de pensar, ordenar i organitzar a través del disseny gràfic.
- Capacitat de conceptualitzar i formalitzar.
- Impuls a la creativitat i als recursos estètics.
- Capacitat de treball en equip i d'organització del temps de treball.
- Desenvolupament d'habilitats de presentació.

2.2. Competències sistèmiques

- Habilitats de recerca (aplicació de principis metodològics bàsics).

- Comprensió i anàlisi de les situacions.
- Disseny i gestió de projectes.
- Capacitat d'aplicar els coneixements a la pràctica.
- Orientació a resultats.

2.3. Competències interpersonals

- Preparació de treballs en equip i exposar-los col·lectivament.
- Capacitat de crítica i autocrítica (sobre els treballs a elaborar).

2.4. Competències específiques

- Coneixement essencial de la història del disseny gràfic.
- Conèixer les funcions comunicatives del disseny gràfic.
- Comprendre la capacitat del signe gràfic per transmetre informació.
- Saber aplicar amb criteri les eines fonamentals del disseny gràfic: tipografia, imatge, color, i composició.
- Definir la jerarquia de la informació mitjançant l'organització d'elements en una unitat visual completa.
- Aprendre a aplicar el llenguatge bimedial a partir d'uns objectius concrets.
- Emfatitzar l'anàlisi i el procés en el desenvolupament d'idees visuals. Capacitat de generar artefactes comunicatius.

3. Bloc de continguts

Bloc 1. Introducció al disseny gràfic.

Què és el disseny gràfic? - El disseny gràfic com a disciplina - El disseny gràfic com a llenguatge bimedial - Àmbits i tipologies del disseny gràfic.

Bloc 2. La capacitat comunicativa del disseny gràfic.

Fonaments del llenguatge visual - Funcions comunicatives del disseny gràfic - El significat de la imatge - La funció estètica - El procés determina el resultat: Eh, què, qui.

Bloc 3. Els elements bàsics del disseny gràfic.

Eines del llenguatge visual - La representació visual - El signe gràfic - El discurs connotatiu com a base del llenguatge visual - La importància del context - La lògica visual.

Bloc 4. L'organització del llenguatge visual.

La jerarquia visual - La forma i l'espai - La composició gràfica - La Regla dels Terços i altres sistemes reticulars - Components de la retícula - La retícula a partir de la imatge - La retícula a partir de la tipografia - Composició de textos.

Bloc 5. La tipografia.

Els tipus i l'anatomia de les lletres - El significat de la tipografia - Organització del tipus - Classificació dels tipus segons el seu estil - El color tipogràfic.

Bloc 6. Projecte final.

Bloc 7. Història del disseny gràfic.

4. Avaluació

L'assignatura és presencial i requereix d'un mínim del 80% d'assistència. El sistema d'avaluació és continuat: la realització de diversos exercicis al llarg del curs, combinats amb el treball final, i el seminari, conformaran l'acte d'avaluació. Es valoraran els coneixements adquirits, la participació activa a classe, així com l'assistència, l'entrega puntual dels treballs i la seva acurada presentació. Per aprovar l'assignatura és imprescindible haver realitzat tots els exercicis, tant els realitzats a l'aula com els realitzats fora de l'aula, i haver aconseguit l'acceptació, així com entregar el projecte final de l'assignatura.

Per presentar-se a la recuperació és necessari haver obtingut una nota final superior a 3,5 sobre 10. També és necessari haver assistit a un 80% de les classes i haver lliurat tots els exercicis.

4.1. Criteris d'avaluació de l'assignatura

40% de la nota – Projecte final.
25% de la nota – Exercicis realitzats fora de l'aula.
20% de la nota – Assistència i actitud activa a classe.
10% de la nota – Seminari: Cicle de conferències.
5% de la nota – Exercicis realitzats a l'aula.

4.2. Criteris d'avaluació del projecte final

40% de la nota – Aspectes de jerarquia i composició gràfica.
30% de la nota – Gestió de la imatge i la tipografia.
15% de la nota – Disseny de la informació, concepte i creativitat.
10% de la nota – Coherència tècnica i formal.
5% de la nota – Exposició oral i pulcritud en la presentació.

4.3. Criteris d'avaluació generals sobre els exercicis

a. Exercicis a l'aula

S'hauran de realitzar tots els exercicis proposats per treballar a l'aula i haver aconseguit la seva acceptació.

Exercici 1: Descobrir la retícula

Exercici 2: Elements bàsics del llenguatge visual

Exercici 3: Portada d'un llibre

b. Exercicis fora de l'aula

S'hauran de realitzar tots els exercicis proposats per treballar fora de l'aula i haver aconseguit la seva acceptació.

Exercici 1: Targeta personal

Exercici 2: Cartell de teatre

Exercici 3: Portada d'un llibre

Exercici 4: Paraules tipo-gràfiques

4.4. Criteris d'avaluació sobre el seminari: Cicle de conferències

40% de la nota – Capacitat per comprendre i analitzar el disseny.

20% de la nota – Elaboració i presentació de la conferència.

20% de la nota – Habilitats de presentació.

20% de la nota – Resums d'altres conferències del seminari.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

AMBROSE / HARRIS. (2006). Col·lecció: *Bases del diseño*. Títulos: *Imagen / Tipografía / Formato / Color*. Parramón Ediciones: Barcelona.

AMBROSE / HARRIS. (2007). *Layout*. Parramón Arquitectura y Diseño: Barcelona.

ACASO, M. (2006). *El lenguaje visual*. Paidós Arte y Educación: Barcelona.

D.A. Dondis. (2003). *La sintaxis de la imagen*. Introducción al alfabeto visual. Gustavo Gili: Barcelona.

HOLLIS, R. (2000). *El diseño gráfico*. Ediciones Destino: Barcelona.

JARDÍ, E. (2007). *Veintidós consejos sobre tipografía y veintidós cosas que nunca debes hacer con las letras*. Actar: Barcelona.

MEGGS, P.B. (2009). *Historia del Diseño Gráfico*. Editorial RM Verlag.

MUNARI, B. (1985). *Diseño y comunicación visual: contribución a una metodología didáctica*. Gustavo Gili: Barcelona.

MULLER-BROCKMANN, J. (2007). *Grid systems in graphic design: a visual communication manual for graphic designers, typographers and three dimensional designers (5a ed)*. Sulgen: Niggli.

ROM, J. (2002). *Els fonaments del disseny gràfic*. Trípod: Barcelona.

WONG, W. (2012). *Fundamentos del diseño*. Gustavo Gili: Barcelona.

5.2. Bibliografia complementaria

BILZ, S., MISCHLER, M., KLANTEN, R. (2008). *El pequeño sabelotodo. Sentido comun para diseñadores*. Indexbook: Barcelona.

COSTA, J. (2007). *Diseñar para los ojos*. Costa Punto Com Editor: Barcelona.

CROW, D. (2008). *No te creas una palabra*. Promopress: Barcelona.

FRUTIGER, A. (2007). *El libro de la tipografía*. Gustavo Gili: Barcelona.

JARDÍ, E. (2012). *Pensar con imágenes*. Gustavo Gili: Barcelona.

LIDWELL, W., HOLDEN, K., BUTLER, J. (2005). *Principios universales de diseño*. Blume: Barcelona.

ROM, J. (2006). *Sobre la direcció d'art*. Trípod: Barcelona.

5.3. Recursos didàctics

- Informació en línia (Aula Global): lectures obligatòries i recomanades, dossiers dels blocs temàtics, documents d'informació respecte cada exercici, selecció d'enllaços d'interès, etc.
- Presentacions a l'aula.
- Casos d'estudi.
- Material complementari: revistes, catàlegs, webs, etc.
- Blog de l'Àrea de Creativitat i Disseny: www.crea-disseny-upf.com

6. Metodologia

Al llarg del curs es combinaran els següents mètodes d'aprenentatge:

- Classes teòriques i pràctiques.
- Projectió a l'aula d'exemples i casos d'estudi sobre la matèria.
- Exercicis a l'aula i fora de l'aula per part dels estudiants.
- Correcció i comentaris/debat amb participació dels alumnes sobre els exercicis presentats.
- Anàlisi de casos d'estudi amb participació dels estudiants.
- Lectures obligatòries i/o recomanades que es comentaran a classe.
- Seminari a càrrec dels alumnes sobre la Història del Disseny Gràfic.
- Sessions de tutoria/revisió d'exercicis i projecte final.

7. Temporització i programació d'activitats

Setmana 1. BLOC 1 - Introducció al disseny gràfic

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
Activitats a l'aula				
	Introducció a l'assignatura	30m.		3h.
Teoria	Bloc 1	30m.		
Casos d'estudi i exemples visuals	Presentació, diapositives i comentaris	1h.		
Debat	Què és el disseny gràfic?	30m.		
Encàrrec	Exercici Funcions del DG	15m.		
Encàrrec	Cicle de conferències	1h.		1h.
Activitats fora l'aula				
Lectura i preparació del seminari	Lectura d'un capítol del llibre <i>El diseño gráfico</i> de R. Hollis		10h.	10h.
Realització exercici	Exercici Funcions del DG		2h.	2h.

Setmana 2. BLOC 2 - La capacitat comunicativa del disseny gràfic.

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Exercici a l'aula	Exercici Ganivet	15m.		3h.
Teoria	Bloc 2	1h.		
Lliurament exercici i debat	Exercici Funcions del DG	30m.		
Exercici a l'aula	Descobrir la retícula	1m.		
Casos d'estudi i exemples visuals	Presentació, diapositives i comentaris	15m.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Setmana 3. BLOC 3 - Els elements bàsics del disseny gràfic.

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Teoria	Nocions bàsiques i de repàs de Photoshop	30m.		3h.
Teoria	Bloc 3	1h.		
Exercici a l'aula	Elements bàsics del llenguatge visual	1h.		
Encàrrec	Exercici Cartell de Teatre	30m.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Realització exercici	Exercici Cartell de Teatre		8h.	8h.
----------------------	----------------------------	--	-----	-----

Setmana 4. BLOC 4 - L'organització del llenguatge visual

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Teoria	Bloc 4	1h.		3h.
--------	--------	-----	--	-----

Casos d'estudi i exemples visuals	Presentació, diapositives i comentaris	1h.		
Exercici a l'aula	Exercici Targeta personal	1h.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Realització exercici	Exercici Targeta personal		8h.	8h.
----------------------	---------------------------	--	-----	-----

Setmana 5. BLOC 4 - L'organització del llenguatge visual

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Teoria	Bloc 4	30m.		
Lliurament exercici i debat	Exercici Targeta personal	1h.		
Lliurament exercici i debat	Exercici Cartell de Teatre	1h.		3h.
Encàrrec	Exercici Portada d'un llibre	30m.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Realització exercici	Exercici Portada d'un llibre		8h.	8h.
----------------------	------------------------------	--	-----	-----

Setmana 6. BLOC 4 - L'organització del llenguatge visual

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Teoria	Bloc 4	1h.		
Casos d'estudi i exemples visuals	Presentació, diapositives i comentaris	15m.		3h.
Exercici a l'aula	Exercici Kit - Portada d'un llibre	1h.		

Encàrrec	Exercici Paraules gràfiques	15m.		
Encàrrec	Projecte final d'assignatura	30m.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Projecte final	Dedicació a la realització del projecte final de l'assignatura		4h.	6h.
Realització exercici	Exercici Paraules gràfiques		2h.	

Setmana 7. BLOC 5 - Tipografia

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Teoria	Bloc 5	1h.		3h.
Casos d'estudi i exemples visuals	Presentació, diapositives i comentaris	1h.		
Lliurament exercici i debat	Exercici Paraules gràfiques	1h.		
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Projecte final	Dedicació a la realització del projecte final de l'assignatura		5h.	5h.
----------------	--	--	-----	-----

Setmana 8. BLOC 6 - Projecte final

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Lliurament exercici i debat	Exercici - Portada d'un llibre	1h.		3h.
Tutories	Tutories del projecte final a l'aula en grup	2h.		

Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.
----------	-----------------------	-----	--	-----

Activitats fora l'aula

Projecte final	Dedicació a la realització del projecte final de l'assignatura		5h.	5h.
----------------	--	--	-----	-----

Setmana 9. BLOC 6 - Projecte final

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Tutories Presentacions	Tutories / Presentacions del projecte final a l'aula	3h.		3h.
Seminari	Cicle de conferències	1h.		1h.

Activitats fora l'aula

Projecte final	Dedicació a la realització del projecte final de l'assignatura		5h.	5h.
----------------	--	--	-----	-----

Setmana 10. Presentació i lliurament del projecte final

Tipus d'activitat	Activitat	H. aula	H. f.aula	Total hores
-------------------	-----------	---------	-----------	-------------

Activitats a l'aula

Exposició	Presentació del projecte final a l'aula	3h.		3h.
-----------	---	-----	--	-----

Activitats fora l'aula

Projecte final	Dedicació a la realització del projecte final de l'assignatura després de la correcció a l'aula		3h.	3h.
----------------	---	--	-----	-----